

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool Driekoningen te Torhout

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	115683
	Instelling	Vrije Basisschool-Driekoningen
directeur		Rudy VANDEPUTTE
adres		Steenveldstraat 2 - 8820 TORHOUT
telefoon		050-22.36.95
fax		050-21.61.25
e-mail		rudy.vandeputte@sint-rembert.be
website/URL		www.sint-rembert.be
	Bestuur van de instelling	966391 - VZW Scholengroep Kath. Ond. Sint-Rembert te TORHOUT
adres		Bruggestraat 23 - 8820 TORHOUT
	Scholengemeenschap	120279 - SPERREGEM te TORHOUT
adres		Bruggestraat 23 - 8820 TORHOUT
	CLB	115121 - Vrij CLB Torhout te TORHOUT
adres		Papebrugstraat 8 - 8820 TORHOUT
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	07/11/2011, 08/11/2011, 10/11/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10/11/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	25/11/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Johan Lamote
	Teamleden	Geert Alleman
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.3 Lager onderwijs: Nederlands	9
3.4 Lager onderwijs: muzische vorming	10
3.5 Lager onderwijs: ICT	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Begeleiding	11
4.2 Evaluatie	12
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
6.1 Wat doet de school goed?	15
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	16
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Vrije Basisschool Driekoningen ligt aan de rand van Torhout. De school rekruteert haar leerlingen uit de nabije omgeving maar in toenemende mate ook uit andere gemeentes. Opvallend is dat de school geen GOK-lestijden heeft, omdat ze niet genoeg leerlingen telt die voldoen aan de risico-indicatoren van het gelijke onderwijskansenbeleid. Bij deze doorlichting werden in de kleuterafdeling de leergebieden wereldoriëntatie en Nederlands onderzocht. In de lagere afdeling waren dat Nederlands, muzische vorming en de leergebiedoverschrijdende eindtermen ICT. Daarnaast werden ook twee specifieke aspecten van de schoolwerking onderzocht, namelijk de leerbegeleiding van de kinderen en de evaluatiepraktijk van de leerkrachten.

De **kleuterafdeling voldoet aan de erkenningsvoorwaarden**. **Wereldoriëntatie** wordt **geïntegreerd** binnen de **belangstellingscentra**. Deze belangstellingscentra worden **grondig voorbereid** via de zogenaamde themadossiers. Binnen elk belangstellingscentrum is een **duidelijke selectie van leerplandoelen** wereldoriëntatie. Het team waakt er over dat alle domeinen van wereldoriëntatie evenwichtig aan bod komen. De kleuterafdeling streeft naar een werkelijkheidsgericht aanbod. Er zijn afspraken over kalenders en pictogrammen die de continuïteit en gradatie doorheen de opeenvolgende leeftijdsgroepen garanderen.

Nederlands is voor de kleuterafdeling nog **een dringend werkpunt**. Als referentiekader hanteren de leerkrachten een concept van de onderwijskoepel. Bij de **planning** wordt er niet verwezen naar concrete doelen maar naar **algemene ontwikkelingsaspecten**. Deze worden **niet verder geconcretiseerd** of afgestemd op de leeftijdsgebonden ontwikkeling van de kleuters. Op **uitvoeringsniveau** wordt vastgesteld dat de leerkrachten zorgen voor een **rijk, evenwichtig en gevarieerd talig aanbod**. De bewaking van de volledigheid en het evenwicht binnen dit aanbod, gebeurt evenwel intuïtief en informeel en is daardoor niet gegarandeerd.

Ook de **lagere afdeling voldoet aan de erkenningsvoorwaarden**. De voorbije jaren leverde de school een **grote inspanning** om het leerplan muzische vorming te implementeren. Dit resulteert in een grondiger **kennis van het leerplan**, een verhoogd **muzisch klimaat** op school en een grotere **muzische handelingsbekwaamheid** bij leerkrachten. Via de zogenaamde integratiemomenten en de bijkomende lestijden muzische vorming in de klas, maken de leerlingen kennis met **een brede waaier van gevarieerde en waardevolle muzische initiatieven**. Hierbij is systematisch aandacht voor alle domeinen van muzische vorming. De school kan dit implementatieproces afronden door ook hier het volledige aanbod verder in kaart te brengen en een passende evaluatie- en rapporteringsvorm te ontwikkelen.

Ook in de lagere afdeling is **Nederlands een dringend werkpunt**. De school combineert **verschillende onderwijsleerpakketten** in haar aanbod. Er is een pakket voor spreken, luisteren, lezen, taalbeschouwing en creatief schrijven en een afzonderlijk pakket voor spelling. Voor lezen gebruikt de derde graad een afzonderlijk pakket. De school brengt niet in kaart of dit **versnipperd aanbod** nog conform de verwachtingen van het leerplan is en of de graduele opbouw gegarandeerd blijft. De beschikbare outputgegevens worden nog onvoldoende gehanteerd om eigen sterktes te ontdekken en eigen zwaktes bij te sturen of om aan te tonen dat de eindtermen of leerplandoelen voor alle domeinen van Nederlands worden gerealiseerd. Op uitvoeringsniveau verhindert de te ruime aandacht voor spelling en taalbeschouwing de uitbouw van een evenwichtig aanbod. Dit gebeurt ten nadele van de communicatieve vaardigheden luisteren, spreken en creatief schrijven. De evaluatie van sommige domeinen steunt weinig op valide en transparante criteria. De school is zich terdege bewust van het feit dat een andere aanpak van het leergebied Nederlands een prioritair werkpunt is. De voor volgend schooljaar voorziene aanschaf van een nieuwe taalmethode kan hierbij een eerste stap zijn.

Voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen **ICT** ontwikkelde de ICT-coördinator voor elke graad een **uitgebreid en gevarieerd programma** van lessen en activiteiten om de

ICT-vaardigheden van de leerlingen op graduele wijze te oefenen. Een afzonderlijk document beschrijft de link tussen de eindtermen ICT en deze activiteiten. Hiermee **voldoet de school** aan de inspanningsverplichting om deze leergebiedoverschrijdende eindtermen op systematische wijze na te streven. Het oefenen van ICT-vaardigheden gebeurt **bijna exclusief in de computerklas** in afzonderlijke ICT-lessen die worden gegeven door de ICT-coördinator. ICT wordt **weinig geïntegreerd** in de dagelijkse klaspraktijk. Gezamenlijk reflecteren over de integratie van ICT in de verdere uitbouw van een krachtige leeromgeving, is voor de school een uitdaging.

Voor de **leerbegeleiding** kiest de school voor een veeleer **klassiek model** waarbij de risicokinderen **in hoofdzaak klasextern** worden geremedieerd door de taakleerkracht / zorgcoördinator. De zorgvisie van de school verwijst naar de verantwoordelijkheid van de klasleerkracht voor de eerstelijns hulp. Toch stelt de onderwijsinspectie vast dat de verwachtingen over de wijze waarop de leerkrachten deze verantwoordelijkheid dienen uit te voeren weinig expliciet zijn en dat de mate waarin leerkrachten planmatig preventief en remediërend werken veeleer teamlidgebonden is. Voor kinderen met meer **complexe problemen** voorziet de school in **specifieke maatregelen**, al dan niet in samenwerking met externe deskundigen.

Ook de **evaluatiepraktijk** van de school heeft **nog groeikansen**. In de kleuterafdeling kunnen **vragen** worden gesteld **bij de effectiviteit van het kindvolgsysteem**. Dit observatie-instrument is niet duidelijk genormeerd en niet gericht op het nagaan van de effecten van de vooropgestelde doelen. Het is onduidelijk of deze werkwijze de totale ontwikkeling van de kleuters in kaart brengt en of ontwikkelingsachterstand tijdig wordt gedetecteerd.

Voor de leergebieden waarvoor de lagere afdeling een methode hanteert, gebeurt de evaluatie in hoofdzaak op basis van de methodetoetsen. Voor **wereldoriëntatie en muzische vorming** dienen de leerkrachten zelf toetsen te ontwikkelen. Een aandachtspunt voor de school is **werk maken van evaluatievormen** die toelaten deze leergebieden **breed en leerplandoelgericht te evalueren**.

Ondanks de verplichte werkpunten rond Nederlands krijgt de school **een gunstig advies**. De onderwijsinspectie heeft hierbij een dubbele motivering. Enerzijds wordt vastgesteld dat de gesignaleerde werkpunten ook reeds door de school ontdekt waren en het zoeken naar een oplossing ervoor in de prioriteitenplanning zijn opgenomen. Anderzijds kan worden vastgesteld dat dit schoolteam in staat is om vernieuwingsprocessen zelfstandig en grondig af te ronden en dit met visie, planmatigheid én gedrevenheid.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs	
Nederlands	
wereldoriëntatie	
Lager onderwijs	
Nederlands	
muzische vorming	
ICT	

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs	
Begeleiding	
Leerbegeleiding	
Evaluatie	
Evaluatiepraktijk	

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet niet

Motivering

- De leerkrachten bereiden de belangstellingscentra gelijkgericht en grondig voor via een uitgebreide themaplanning. Hierbij hanteren ze een concept van de onderwijskoepel als referentiekader om de leerplandoelen Nederlands op een geïntegreerde wijze na te streven. Activiteiten worden gekoppeld aan de ontwikkelingsaspecten. Dit is een zeer algemene koppeling. Afstemming op de leeftijdsgebonden ontwikkeling van de kleuters door te verwijzen naar de onderliggende groeilijnen gebeurt nog niet. Ook een verwijzing naar de leerplandoelen is nog niet aan de orde.
- Noch op klas-, noch op schoolniveau heeft de kleuterafdeling zicht op het evenwicht en/of de volledigheid van het aanbod. De leerkrachten bewaken dit veeleer informeel of intuïtief.
- Op basis van de analyse van de planningsdocumenten kan worden vastgesteld dat de leerkrachten zorgen voor een rijk, evenwichtig en gevarieerd aanbod. In de themaplanning worden doelbewust taalactiviteiten gepland. Binnen de hoekenwerking krijgen de kleuters voldoende ontwikkelingskansen voor de verschillende talige vaardigheden. Ook de hoekenverrijking, aansluitend bij het actuele thema, creëert kansen om de talige ontwikkeling te bevorderen.
- De leerkrachten beschikken over een gradueel opgebouwde begrippenlijst. In de themaplanning is meestal ook een lijst van streefwoordenschat opgenomen. De mate waarin leerkrachten de begrippen en de streefwoordenschat planmatig en doelgericht integreren in de belangstellingscentra is teamlidafhankelijk. Hieromtrent bestaan geen afspraken op schoolniveau.
- Ter ondersteuning van het aanbod Nederlands beschikken de verschillende klassen over divers bronnenmateriaal. De mate waarin de leerkrachten dit bronnenmateriaal systematisch integreren in de belangstellingscentra is teamlidafhankelijk.
- Het kindvolgsysteem bevat een algemene rubriek rond taalontwikkeling en articulatie en uitspraak. De observaties worden niet gekoppeld aan vooropgestelde doelen, concrete ontwikkelingsaspecten of concreet observeerbaar gedrag. Het ontbreekt het team aan een eenduidige normering bij het invullen van het kindvolgsysteem. Deze werkwijze is onvoldoende krachtig om talige ontwikkelingsachterstand tijdig te detecteren.

3.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De leerkrachten bereiden de belangstellingscentra gelijkgericht en grondig voor via een uitgebreide themaplanning. Bij elk belangstellingscentrum worden voor wereldoriëntatie systematisch leerplandoelen geselecteerd. Deze doelen sluiten aan bij de leeftijdsgebonden ontwikkeling van de kleuters.

- Elke klas heeft een jaarplanning met de vooropgestelde belangstellingscentra voor bijna het volledige schooljaar. Bij het opstellen van deze jaarplanning wordt vastgelegd welke bestaansdimensies van wereldoriëntatie aan bod zullen komen. Deze werkwijze biedt enige garantie voor een evenwichtig aanbod. Daarnaast worden de leerplandoelen per belangstellingscentrum afzonderlijk opgesteld. Inhouden en activiteiten van wereldoriëntatie worden geïntegreerd in een thematisch en kwaliteitsvol aanbod.
- De uitwerking van een nieuw belangstellingscentrum start telkens met een brede brainstorm over inhouden, activiteiten en mogelijke doelen. Ook de oudste kleuters worden bij deze brainstorm betrokken.
- De kleuterafdeling streeft naar een werkelijkheidsgericht aanbod. Dit blijkt uit de aandacht voor hoekenverrijking aansluitend bij het actuele belangstellingscentrum, de leeruitstappen en het uitnodigen van externen in de klas.
- Er zijn afspraken over kalenders en pictogrammen die de continuïteit en gradatie doorheen de opeenvolgende leeftijdsgroepen garanderen.
- De leerkrachten beschikken over een gradueel opgebouwde begrippenlijst waar ook elementen van wereldoriëntatie zoals tijd- en ruimtebegrippen een plaats in krijgen. De mate waarin leerkrachten de begrippen planmatig en doelgericht integreren in de belangstellingscentra is teamlidafhankelijk.
- Het kindvolgsysteem sluit niet aan bij het ordeningskader van de leerplannen. Het bevat weinig tot geen aspecten van wereldoriëntatie.

3.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet niet

Motivering

- De school beschikt niet over voldoende outputgegevens die aantonen dat de eindtermen of leerplandoelen voor alle domeinen van Nederlands worden gerealiseerd. Zelf vertrouwt de school er op dat de resultaten van leerlingen in het vervolgonderwijs voldoende garanderen dat ze aan haar resultaatsverplichting voldoet.
- De outputgegevens die wel beschikbaar zijn, vanuit genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem voor spelling en vanuit een centrale eindtoets van de koepel, worden niet of in beperkte mate geanalyseerd of leiden niet tot bijsturing van het onderwijsaanbod of het onderwijsleerproces.
- De school combineert verschillende onderwijsleerpakketten in haar aanbod. Er is een pakket voor spreken, luisteren, lezen, taalbeschouwing en creatief schrijven en een afzonderlijk pakket voor spelling. Voor lezen gebruikt de derde graad een afzonderlijk pakket. De school brengt niet in kaart of dit versnipperd aanbod nog conform de verwachtingen van het leerplan is en of de graduele opbouw gegarandeerd blijft.
- De visie van het leerplan Nederlands is weinig richtinggevend. In de meeste klassen gaat onevenwichtig veel onderwijstijd naar spelling en taalbeschouwing. Hierdoor ligt de focus te weinig op de communicatieve functie van taal. Luisteren, spreken en creatief schrijven komen te occasioneel en te weinig leerplandoelgericht aan bod.
- Het implementatieproces van het vernieuwde leerplan taalbeschouwing en interculturele vaardigheden is opgestart. Een eerste kennismaking gebeurde op een pedagogische studiedag eerder dit schooljaar. De verdere verkenning is voorzien in de loop van dit schooljaar. Afspraken op schoolniveau over hoe dit vernieuwde leerplan in de praktijk dient vertaald te worden zijn er nog niet. In afwachting vertrouwt het team op de aangepaste handboeken.
- De opbouw van taalvaardigheid binnen alle domeinen van Nederlands steunt niet op een strategische aanpak. Met uitzondering van een spellingsalgoritme bestaan hierover weinig schoolafspraken.

- De complexe personeelsorganisatie leidt er toe dat in veel klassen meerdere leerkrachten komen en delen van het aanbod Nederlands op zich nemen. Opvallend hierbij is dat in sommige klassen niet alle kindbetrokkenen van elkaar weten wat dit aanbod precies inhoudt en zij dit weinig op elkaar afstemmen.
- De school is zich terdege bewust van het feit dat een andere aanpak van het leergebied Nederlands een dringend werkpunt is. De aanschaf van een nieuwe taalmethode is voorzien voor volgend schooljaar. Een werkgroep bereidt dit voor.
- Resultaten van genormeerde tests voor spelling en lezen worden aangewend voor een transparante en valide evaluatie voor deze domeinen. Voor luisteren, taalbeschouwing, taalschat en begrijpend lezen hanteren de meeste leraren de methodegebonden toetsen. Op schoolniveau zijn tal van waardevolle initiatieven om het taalonderwijs te ondersteunen en te verrijken. Bibliotheekbezoek, allerlei vormen van boekpromotie, een voorleesweek, de gedichtendag zijn hierbij illustratief.

3.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- Uit analyse van de planningsdocumenten blijkt dat er voldoende kansen zijn tot realisatie van de eindtermen en leerplandoelen muzische vorming. Ook in de praktijk zijn er gevarieerde en waardevolle muzische initiatieven. In alle leerjaren is er aandacht voor een gevarieerd en evenwichtig aanbod van de verschillende domeinen van muzische vorming. De leerkrachten bieden lessen muzische vorming aan die aansluiten bij de geest van het leerplan.
- De voorbije jaren organiseerde de school een aantal pedagogische studiedagen, personeelsvergaderingen en andere vormen van professionalisering in verband met muzische vorming. Dit leidde tot een grondiger kennis van het leerplan, een verhoogd muzisch klimaat op school en een grotere muzische handelingsbekwaamheid bij leerkrachten.
- De school organiseert de zogenaamde integratieactiviteiten. Dit houdt in dat de leerlingen, klasdoorbrekend per graad, een aanbod krijgen vanuit verschillende leergebieden. Muzische vorming is er hier een van. Binnen deze werking worden ook de muzische talenten en interesses van de teamleden maximaal benut. Naast de integratieactiviteit zorgt een bijkomende lestijd muzische vorming in de meeste leerjaren voor voldoende lestijden voor dit leergebied. De meeste leerkrachten hebben tijdens muzische activiteiten aandacht voor horizontale samenhang tussen de domeinen van muzische vorming.
- Op schoolniveau is nog geen zicht op de totaliteit van de leerplanrealisatie voor muzische vorming. Niet alle leerkrachten hebben zicht op wat collega's binnen de integratieactiviteiten aanbieden. Recent startte de school met een initiatief om het aanbod muzische vorming op schoolniveau vanuit de leerplandoelen en voor alle domeinen op systematische wijze in kaart te brengen.
- Theater-, film- en andere bezoeken wijzen op voldoende aandacht voor kunst- en cultuurbeleving.

3.5 Lager onderwijs: ICT

Voldoet

Motivering

- De ICT-coördinator ontwikkelde voor elke graad een uitgebreid en gevarieerd programma van lessen en activiteiten om de ICT-vaardigheden van de leerlingen op graduele wijze te oefenen. Een afzonderlijk document beschrijft de link tussen de eindtermen ICT en deze activiteiten. Hiermee voldoet de school aan de

inspanningsverplichting om deze leergebiedoverschrijdende eindtermen op systematische wijze na te streven.

- Het oefenen van ICT-vaardigheden gebeurt bijna exclusief in de computerklas in afzonderlijke ICT-lessen die worden gegeven door de ICT-coördinator. ICT wordt weinig geïntegreerd in de dagelijkse klaspraktijk. De ontwikkelde leerlijn ICT is bij de meeste teamleden niet gekend. Sporadisch wordt vanuit de klaswerking een opdracht meegegeven naar de computerles. De meeste klasleerkrachten geven aan weinig zicht te hebben op hoe ze ICT kunnen integreren in de verdere uitbouw van een krachtige leeromgeving. De meeste klassen beschikken over weinig of geen voor de leerlingen beschikbare ICT-voorzieningen. Occasioneel en teamlidafhankelijk kunnen leerlingen gebruik maken van de computer van de leerkracht. Een aantal klassen zijn uitgerust met een digitaal bord.
- Elke leerling beschikt over een portfolio die doorheen de lagere school alle ICT-activiteiten bundelt. De school is er nog niet aan toe om de ICT-competenties van de leerlingen expliciet te evalueren. Occasioneel gebeurt dit impliciet bij het toetsen van andere leergebieden, bijvoorbeeld wanneer leerlingen voor wereldoriëntatie iets dienen op te zoeken. Op het rapport is geen ruimte voorzien voor feedback in verband met ICT.
- De school ondersteunt leerlingen met een ernstige lees-, schrijf- of spellingsstoornis met een compenserend softwareprogramma.
- Via de schoolblog krijgen de leerlingen kansen om op verantwoorde manier ook thuis hun ICT-vaardigheden in te oefenen.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Motivering

- Om het zorgbeleid van de school vorm te geven beschikt de school over een zorgcoördinator aangevuld met een aantal lestijden taakleerkracht. De school kiest er voor om ook een groot aantal van de uren zorgcoördinator te besteden op kindniveau.
- In de zorgvisie van de school is de klasleerkracht verantwoordelijk voor de eerstelijnszorg in de klas. Klasleerkrachten worden verondersteld voldoende preventief en remediërend te handelen. Expliciet geformuleerde verwachtingen bij hoe dit dient te gebeuren, zijn er niet. De mate waarin leerkrachten planmatig preventief en remediërend werken is teamlidgebonden.
- In de kleuterafdeling kunnen vragen worden gesteld bij de effectiviteit van het kindvolgsysteem. Dit observatie-instrument is niet gericht op het nagaan van de effecten van de vooropgestelde doelen. Hier schuilt gevaar voor partiële beeldvorming en/of het niet tijdig ontdekken van risicokleuters. In de lagere afdeling worden risicoleerlingen soms gedetecteerd op basis van foutenanalyses of observaties van leerkrachten en op basis van de resultaten van de genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem.

- Wanneer de eerstelijns hulp niet meer voldoet, wordt in overleg beroep gedaan op de taakleerkracht. Het diagnostisch onderzoek gebeurt op basis van de gegevens die de klasleerkracht aanreikt, eventueel aangevuld met bijkomend onderzoek of observatie door de zorgcoördinator. Indien nodig wordt het CLB ingeschakeld voor aanvullend onderzoek.
- Voor elke aangemelde leerling wordt een remediëeringsplan opgesteld. Deze kinderen worden op vast tijdstippen klasextern ondersteund. In sommige klassen wordt daarnaast elke week een remediëeringsmoment voorzien. Op deze wijze wil de school kort op de bal spelen en vermijden dat kinderen grote ontwikkelingsachterstand oplopen. Deze werkwijze wordt gevolgd in de kleuterafdeling en de onderbouw van de lagere school. Voor kinderen uit de hogere klassen worden meer individuele zorgtrajecten uitgetekend.
- De rol van de klasleraren in deze remediëeringsplannen is onvoldoende duidelijk vastgelegd. Hierdoor is er in sommige klassen een beperkte wisselwerking met de didactische aanpak van de zorgleerkracht.
- De school levert inspanningen om te komen tot een brede beeldvorming van de leerlingen. De informatie wordt echter veeleer versnipperd bijgehouden. Het is niet eenvoudig om zicht te krijgen of te houden op het verloop en het mogelijke effect van de zorginterventies bij kinderen met complexe of langdurige problemen.
- Een groot aantal kinderen krijgt bijkomende ondersteuning door externe deskundigen (logopedisten, revalidatie, ...). Sommige kinderen krijgen ook tijdens de zomervakantie vakantietaken mee. Vanuit de school worden hier weinig kritische vragen bij gesteld. Ook de doeltreffendheid van deze initiatieven wordt nog niet in kaart gebracht.
- De school heeft aandacht voor meerbegaafde kinderen. Ze staat open voor kinderen met bijzondere noden en GON-begeleiding. Kinderen met sociaal-emotionele noden worden individueel ondersteund door de zorgcoördinator.

4.2 Evaluatie

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

4.2.1 Evaluatiepraktijk

Motivering

- De kleuterafdeling werkt met een kindvolgsysteem dat niet aansluit bij het ordeningskader van de leerplannen of van het ontwikkelingsplan. Het is onduidelijk of op deze wijze de totale ontwikkeling van de kleuters of de effecten van het totale aanbod, in kaart worden gebracht. Leerkrachten hanteren geen duidelijke normering bij het invullen van de verschillende rubrieken van het kindvolgsysteem. Naast de gegevens voor het kindvolgsysteem noteren de meest leerkrachten nog eigen, bijkomende observaties.
- De kleuterschool kiest er voor om weinig groepstesten af te nemen. Enkel kinderen waarbij een ontwikkelingsachterstand wordt vermoed, worden gericht getest. Dit gebeurt na een bespreking op een M.D.O. en in samenwerking met het CLB.
- De school beschikt niet over een expliciete visie rond leerlingenevaluatie. De evaluatiepraktijk en -cultuur is sterk gericht op de rapportering.
- Voor de meeste deelaspecten van de leergebieden Nederlands, wiskunde en Frans maakt het team voornamelijk gebruik van methodegebonden toetsen al dan niet in combinatie met eigen toetsen.

- Er zijn geen afgesproken objectieve criteria op schoolniveau voor de evaluatie van spreken, creatief schrijven. Elke leerkracht hanteert eigen criteria of evalueert weinig onderbouwd. Het schoolteam heeft nog niet nagedacht hoe het deze domeinen doelgericht kan evalueren. Leraren kunnen moeilijk duiden waarop de puntenbeoordeling in de rapportering is gebaseerd.
- De voorbije jaren investeerde de school in de verankering van een leerplangerelateerd aanbod van wereldoriëntatie. Als slotfase van dit vernieuwingsproces is een brede en leerplangerichte evaluatie van wereldoriëntatie nu een prioriteit.
- De evaluatie en rapportering van de inhouden voor muzische vorming zijn beperkt gericht op de leerplandoelen en de leerplanvisie. Het ontbreekt de school aan duidelijke beoordelingscriteria en aan concrete aanwijzingen over wat wordt geëvalueerd. Een doelgerichte beoordeling van de ontwikkelde muzische talenten is daardoor niet mogelijk. Het team heeft hoofdzakelijk aandacht voor productevaluatie en te weinig aandacht voor een procesgerichte aanpak. Het team heeft weinig ervaring met alternatieve vormen van evaluatie voor dit leergebied. Individuele leerkrachten hebben op het einde van een muzische activiteit voldoende aandacht voor reflectie, beschouwing en evaluatie op de creatie.
- De leergebiedoverschrijdende eindtermen worden niet systematisch geëvalueerd. Op het rapport worden een aantal sociaal-emotionele vaardigheden beoordeeld die indirect een link vertonen met aspecten van sociale vaardigheden en van leren leren. Deze evaluatie is evenwel nog niet expliciet gerelateerd aan de eindtermen. Ook de ICT-eindtermen zijn nog geen voorwerp van een goed overwogen en gerichte evaluatie.
- Naast de methodetoetsen worden voor lezen, spelling en aspecten van wiskunde ook nog de genormeerde toetsen van het leerlingvolgsysteem afgenomen. De individuele resultaten van de toetsen van het leerlingvolgsysteem worden systematisch geanalyseerd. De mate waarin klasleerkrachten systematisch en diepgaand foutenanalyses maken van dagelijks werk en toetsen is sterk teamlidgebonden. De leerlingen van het zesde leerjaar nemen deel aan de eindtoetsen wiskunde en Nederlands van de koepel.
- Het behoort nog niet tot de schoolcultuur om de resultaten van al deze toetsen te analyseren en effecten op klas- en schoolniveau in kaart te brengen. De beschikbare gegevens worden momenteel weinig benut om uitspraken te doen over het al dan niet bereiken van eindtermen of leerplandoelen of om effecten van de geboden leerhulp op klas- en schoolniveau na te gaan.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school wordt geleid door een gedreven directeur. Dit wordt unaniem bevestigd door de teamleden. Tot vorig schooljaar was hij bovenop de directieopdracht ook nog coördinerend directeur van de scholengemeenschap waartoe de school behoort. Naar eigen zeggen, geeft het wegvallen van deze bijkomende opdracht opnieuw meer ruimte om zich te richten op de eigen school.
- Beleidsmatig streeft de school om te werken vanuit een visie op lange termijn, het zogenaamde 'masterplan'. Vanuit dit masterplan wordt jaarlijks een prioriteitenplan afgebakend. Het team wordt nauw bij het besluitvormingsproces betrokken en steunt het leiderschap in de uitvoering van de genomen beleidsopties. De school slaagt er in om op planmatige wijze de gekozen prioriteiten aan te pakken en af te ronden.
- Vanuit het masterplan kan de school een aantal van de eigen sterktes en zwaktes benoemen. In het prioriteitenplan zijn de trajecten opgenomen die worden opgezet om de werkpunten aan te pakken.

- De school staat open voor knelpunten die door externen wordenesignaleerd. Ze is in staat om zelfstandig planmatig en doelgericht verbeteringstrajecten op te zetten.
- Een aantal werkgroepen ondersteunen het beleid. Deze werkgroepen zijn zowel van pedagogisch-didactische als van praktisch-organisatorische aard. Recent werd ook een werkgroep 'kwaliteitszorg' in het leven geroepen.
- De school betreft externe deskundigen bij de voorbereiding en uitvoering van vernieuwingstrajecten.
- Leerkrachten hebben een grote autonomie bij de uitvoering van hun opdracht. Functioneringsgesprekken en formele klasbezoeken zijn nog niet aan de orde. Het beleid vertrouwt op de professionaliteit van de teamleden. Opvolging van schoolsafspraken gebeurt in hoofdzaak informeel.
- De school ontwikkelt nog geen eigen talenbeleid gebaseerd op een visie en op vooropgestelde doelen.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het aanbod wereldoriëntatie in de kleuterafdeling dat planmatig en doelgericht aansluit bij het leerplan wereldoriëntatie.
- Een breed en gevarieerd aanbod voor de verschillende domeinen van muzische vorming in de lagere afdeling.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Een duidelijk en onderbouwd prioriteitenplan op lange en korte termijn.
- De deskundigheidsbevordering van de teamleden voor muzische vorming.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Een democratisch, participatief beleid dat werkt vanuit een gedragen visie op korte en lange termijn.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- In de kleuterafdeling afspreken op welke wijze de volledigheid en het evenwicht van het totale aanbod bewaakt wordt.
- In de lagere afdeling voor het leergebied Nederlands afspraken maken omtrent het gebruik van de verschillende methodes en de wijze waarop de gerichtheid op de leerplandoelen en de graduele opbouw gegarandeerd blijven als van de methodes wordt afgeweken.
- Het aanbod muzische vorming in kaart brengen op graad- en schoolniveau. Bijsturen waar nodig.
- Gezamenlijk reflecteren over hoe ICT meer kan geïntegreerd worden in de klaspraktijk en op deze manier kan bijdragen aan de ontwikkeling van een krachtige leeromgeving.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Een functioneel kindvolgsysteem hanteren in de kleuterafdeling, waarbij de totale ontwikkeling van de kleuter systematisch en op graduele wijze wordt in kaart gebracht.
- Op schoolniveau een visie ontwikkelen en deze vertalen in concrete afspraken, rond evaluatievormen die toelaten de leergebieden wereldoriëntatie, muzische vorming en sommige domeinen Nederlands breed en leerplandoelgericht te evalueren.
- De leergebiedoverschrijdende eindtermen, waaronder ICT, een duidelijke plaats geven binnen de evaluatie en rapportering.
- De rol van de leerkrachten als verantwoordelijke voor de eerstelijnszorg in de klas en de verwachtingen hieromtrent concreter omschrijven.

Wat betreft het algemeen beleid:

- In functie van de eigen kwaliteitszorg op systematische wijze beschikbare outputgegevens analyseren op klas- en schoolniveau en op deze manier de eigen sterktes en eventuele zwaktes in kaart brengen en bijsturen waar nodig.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

:

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Johan Lamote

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname

Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: